

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Béiv. Rogele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 360 Lel.
Fél évre ... 180 Lel.
Negyed évre ... 90 Lel.
Havonta ... 30 Lel.Hirdetések díjazás szerint
vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A zsenik szigete

Ibsen levelezését olvasom. És látom, olaszországi éve alatt, a mikor már a Peer Gynt gondolatait tördelte verssorokba, sűrű és hosszú levelekkel ostromolta meg otthoni barátait, folyamodványokat írt a királyhoz, a kormányhoz, a stortinghoz, a Krisztianial nemzeti színházhoz, amikben pénzt kért — mindössze 400 tallért évenként — hogy békében és kenyérgondok nélkül tudja megalkotni műveit, amiket már lelkében ringatott. Váltókról ír és lejáratokról, előlegekről és kölcsönökről s míg Peer Gyntet utaztatta a fantázia fáltosán, a sarki fűszeresnek adós maradt.

... A Capri sziget kormányzója beadványt terjesztett a Népszövetség elé, amelyben a zsenik nemzetközi védelmét tűzi ki feladatul. Az élet megnehezedett, kisebb és feketébb lett a tudós kenyere s nyugtalanabb az álma. Anyagi függetlenséget kell adni a teremtneknek. Az indítványozó fölajánlja erre a célra Capri-szigetét, ott az Isteni csöndnek és derűnek földjén adjanak örökös szállást a teremtnő lángésznek.

Capri szigetét csak a Bierbaum regényekből s a — Szarentói em-

lék-ből ismerem. Csak nyomtatott betűk mankóira támaszkodva jártam Anacapri ódon falai közt, a Kék barlang-ban, a zöld taréju földön, a biborragyogásban, a tenger tékozló kékjében. Ez az indítvány, mely a zsenik menházát akarja felépíteni a buja szépségű szigeten, rávall a földre, ahol megszületett. Szemet tágitó, tüdőt feszítő gondolat, de botor és törékeny a kétségek sulya alatt, mint minden álom és minden csudaváró látomás.

Nemcsak a költő, minden lángész egy anyaméhből született a sorsharaggal. — Michelangelo-tól, Rembrandt-tól és Beethoven-tól kezdve, akik a legtöbb gazdagodást adták és a legtöbbet szenvedték érte, mindenki, akinek a gondolata, teremtnő ereje, lángésze új világot hódított meg, új szépségeket tárt föl az emberiség előtt, kinnal fizette, sikoltozó jajokkal szolgálta meg, torzító fájdalommal vásárolta meg minden darabját az új csodáknak. S az emberiség mindig jobb esetben: érzéketlenül fagyott közömbösséggel, rosszabb esetben: a mások kínjódásának örömeivel nézte a teremtnő fájdalmát. Nemzetközi szerződésekkel védtek meg a fámadások ellen a műemlékeket. Amikor a német gránátok a rheinisi katedrális tornyát

megrongálták, a világ fölháborodott közvéleménye tiltakozott a barbárság ellen. De amikor a háboruban elpusztult két generáció, amikor trágyává gyalázták a fiatal testeket, amikor elesetek azok, akiknek tudása és zsenije pótolhatatlan vesztesége az egész emberiségnek, a fölháborodott világközvélemény csak a háború áldozatát látta az elvetélt emberkincsekben. Házakat, tornyokat és várkastélyokat megvédték a rombolás elől s az emberiség legnagyobb jöltevéit beletemették a lövészárkokba. Az ember szeretete sohasem tudott versenyezni az anyag szeretetével.

Megható lenne földéznünk az elcsúszott tragédiák hőseit, végigkísérni, mint vérnyomokon a megsebzett vadat, életsorsokat, fölírni az elpihent szenvedéseket, melyek mind szépséggé értek, tudássá mélyültek, vagy szent látomássá nyíltak föl. Mi lett volna Shakespeare-ből, aki Róméoval tudott szeretni, Hamlettel töprengett, Falstaffal kacagott, Othelloval féltett, Rikárd-dal gyilkolt és Learral tüvöltött, ha nem kell színészekkel vesződnie s ha boldog házasságban él. Mi lett volna Rembrandtból, akinek lángészén kívül csak a bársony rongyai maradtak meg özvegység-

gére, ha nem két forintokért kell kenyérért elvesztegetnie képeit. Mit tudott volna még alkotni Beethoven, ha lett volna valaki, aki neki a hónapos szobák örökös vándorának állandó lakást ad, jó koszt a gyomorhajosnak és huszonöt forintnál többet a Sonata Appassionata-ért. Mit tudott volna alkotni Michel-Angelo, akinek torzóban maradt minden alkotása, ha nem kell éveket töltöni kőbányában? És Petőfi, ha nem marják ki a harctérre meghalt és Ady, ha sor sa nem parancsolja be a magyar Pimodanba.

Oh Capri, smaragd ragyogású sziget, céltalan döröszégek áldott bujaságu földje, ne gyűjtsd össze a zsenit, ne tereld össze a teremtnő lángészét, mert boldog földedet megátkozod minden kinnal, minden vergődéssel, ami végig vonaglott, végig reszketett, végig szántott messzi időkön és messzi földeken át s szépséggel és boldogsággal ajándékozta meg a szépségre és boldogságra méltatlan embert.

— Cseh szén Németországnak. Berlinből táviratozzák: A német nagyipar visszautasította a szén-szállításra tett svéd javaslatot, mert a cseh kormány kedvezőbb ajánlatot tett.

BUDAPESTI LEVEL.

Aki 40 év óta játssza Luciferit.

Madách centennáriuma alkalmából a Nemzeti Színház új köntösben, új rendezői felügyelésben elvenitette fel a leghatalmasabb és legdiadalmasabb magyar színpadi művet: Az ember tragédiáját. Madáchon, a művön és annak minden szépségén kívül van még egy igen nevezetes faktora Az ember tragédiája gyönyörű karrierjének. És ez: egy ember, egy kiváló színész, a Nemzeti Színház igazi büszkesége, Gyenes László, aki Az ember tragédiája premierje óta teljes negyven esztendőn keresztül Lucifer szerepét játszotta... Felkerestük a művészt és elbeszélgettünk vele erről a negyven esztendőről.

— Negyven esztendő? Bizony annyi... Keserves elgondolni, hogy alig van már valami hátra... Nem baj, negyven év volt, szép volt. Mi volna nekem mondani valóm Az ember tragédiájáról? 1883 szeptemberében mutatta be a Nemzeti Színház — és azóta mindig nagy sikere volt. Lehet-e többet, jobbat, nagyobbat egy színdarabról mondani? Pászlay direktor tűz-

te ki előadásra először, a negyven év előtti szeptember havában. Ugy volt, hogy Adámot Nagy Imre, Évát Jászai Mari játssza, Luciferet Halmi. Halmi egyszerre beteg lett, meghalt. A szerepet rám osztották ki. Én akkor huszonöt éves voltam és egy éves tag a Nemzetnél...

— Hogy vajon nagy sikert várunk-e Madách darabjától? Általában az volt a színháznál a vélemény, hogy nem. Főleg az akkori intendáns, Podmaniczky idegenkedett a darabtól, semmi bizalma nem volt hozzá. Nem is engedélyezett több költséget a darabra, mint ezerötven forintot. Ebből nem lehetett valami nagy parádét csinálni, de azért mégis minden használható díszletet, ruhát összeszedtek és így aztán az első előadás igen szép volt. Megvolt a premier és nagy volt a siker. Bizonyossága, hogy mindjárt első évben tíz szer-tizenkétszer játszottuk. Igen tekintélyes szám ez, hiszen abban az időben még álmodni se lehetett arról, hogy ötvenszer is adjanak egy darabot egy évben, mint manapság. Az előadás előzményeiből

egy társasvacsora a legerősebb emlékem. Ezen a vacsorán ott volt Gyulai Pál is. Nagy, heves vita ke-rekedett a körül, hogy milyen színműnek kell lennie Az ember tragédiájában Lucifernek? A vitát Gyulai Pál döntötte el azzal, hogy a magyar mondákban, mesékben és egyáltalán a magyar néplélektben az ördög figurája úgy él, hogy zöld színű. Zöld ördög. Így lett az én Luciferem a bemutatón zöld színű ördög. Azóta persze voltam már piros ördög is, kék is.

— Aztán... negyven év alatt ez a siker sose csökkent. Büszkén gondolok arra, amikor Bécsben játszottuk. Azt hiszem, 92-ben volt. Előttünk egy német társulat játszott, úgy emlékszem hamburgiak, kiváló színészek. Eszterházy külön gyönyörű díszleteket festett Madách darabjához a német előadásra. Kint voltunk valamenynyien, az egész Nemzeti, kivittünk néhány magyar darabot. Bánk bánt is, az Ember tragédiáját is. Nem vallottunk csufot vele, igen szép sikerünk volt... Jóval később aztán hozzánk kerültek az Eszterházy-féle szép díszletek is.

— Az Adám és az Éva alakítóiban bizony a negyven év alatt folyton változtak. Hogy én melyiket érzetem legjobbnak közülük? Isten tudja. Kétségtelen, a legjobb Adám Nagy Imre volt, ez a nagyszerű, drága művész. Az Évák közt már nehezen tudnék itélni, hiszen Évát csaknem minden kiváló színésznőnk eljátszotta s közöttük sokan igazán kiválóan.

— Hogy én mennyire szeretem Lucifer szerepét? Istenem, hát hogyne szeretném. Minden egyéb vonatkozástól, minden egyéb büszkeségtől eltekintve szerethet-e színes jobban szerepet, mint az olyat, ahol nagy, súlyos és szép mondanivaló van és ahol ezt a sok nagy és szép mondanivalót minden alkalommal tágranyílt szemmel és tátott szájjal hallgatja ezer és ezer ember... Nagy gyönyörűség ez és nagy gyönyörűség az is, hogy hatvanhat esztendővel a vállán — hála a józan életnek és a sok friss levegőnek, amelyen annyit vagyok — még ennyire szerethet az ember egy olyan szerepet, mint a Luciferé...

anyagok voltak felhalmozva. Holnap délelőtt bizottság száll ki a helyszínére, amely megállapítja a tűz keletkezésének az okát és a tűz által okozott károkat.

ARADI MIZERIAK.

Aszfaltjavítás Aradon.

Tetszik tudni mit jelent ez? Azt, hogy benne vagyunk nyakig a szurokban. Azt tetszik mondani, hogy tévedés, mert nem szurokkal aszfaltóznak, hanem aszfalttal szurkolnak. Ne tessék viccelni! Nem keverem én össze a dolgokat. Elvégzik ezt azok, akik az utcán a nagy kazánokat forgatják. Ezek állandóan főznek valamit. Felforgatják az egész várost, aszfaltot bontanak, levegőt rontanak. A papirgyár boldogult büzt felülmúló kellemetlen füstfelhők kábitó hatásától úgy érzte magát az ember, mintha Breslauba utazna. Nem érti Szerkesztő ur, még nem volt Breslauba? Boldog ember. Szagolom egyszer egy kicsit oda, ahol egy ilyen párolgó üstöt lát és hasonló esete lesz, mint ama bizonyos breslauinak... Ezenkívül lépten-nyomon bele lépünk abba a ragadós vacakba és ilyenkor süllyed a talaj alattunk. Ez azonban rendben van, hiszen szakértők megállapították, hogy Arad süllyed. De az ellen már tiltakozunk, hogy amikor úgy is szurkolunk a haláltól, pont frissen talált szurokban kelljen elpusztulnunk.

Egy korzózó.

Kombinációk.

(Averescu-kormány jön? — Tárgyalás kormányképes politikusokkal.)

Bucarestből jelentik: A pártküldelemek hulláma mindegyre magababrá csapnak. Kétféle verzió kering. Az egyik az, hogy a Bratianu kormány az alkotmányrevízió után azonnal visszavonul, mert ezzel befejezte történelmi feladatát. A másik verzió szerint talán már az alkotmányreform tárgyalásai folyamán vonul vissza a kormány, lévén az alkotmánytervezetnek ne hány olyan pontja, melyekhez a kormány föltétlenül ragaszkodik, de a miket saját pártja sem hajlandó megszavazni. Ilyenek, az ellenzék szerint a nem eléggé biztosított egyéni szabadság, a közigazgatás és igazságszolgáltatás reformjának hiányossága, a föld belsejének nacionalizálása, a szenátus reformja és sok más kérdés, amelyek mind olyanok, hogy adott esetben a kormány helyzetét tartahatatlanná tehetik. A parasztpártnak és a nemzeti pártnak egyelőre nincs kilátása a kormányra jutásra. A parasztpárt nem is akar egyelőre hatalomra jutni, tehát más pártnak kell készülnie a hatalom átvételére, ha mindaz tény, amit híresztelnek. Ez a párt az Averescu-párt volna, de csak úgy, ha a múlt hibáit jóvá teszi és ez iránt a közvéleményt biztosíték-szerűen megnyugtatja.

A kulisszák mögött jártasok szerint Averescu e megnyugtatást készíti elő és most Toma Steliannal és Marghilomannal tárgyal, hogy az ő révükön rekonstruálja pártját és megalakítandó kormányát. E szerint kimaradna volt kabinetjének minden kifogásolt embere és bevenne minden megbízható más pártárvallatu politikust. Legtöbb reményt fűznek a demokráta Titulescu visszatéréséhez, akivel Averescu állandó levelezésben van.

A közel jövő mutatja meg, mi válik be mindezekből a politikai kombinációkból.

A csálai legelő.

(Előterjesztés a miniszterhez.)

Beju János gazdasági főfelügyelő. Popa Constantin városi tanácsnok és a városi agrárbizottság tagjai tegnapelőtt helyszíni szemlét tartottak a pecicai határon levő csálai telep 180 holdnyi legelőjén. A szemle eredményeként valószínű, hogy a sokat vitatott legelőterületet közigazgatásilag Arad városhoz csatolják. A gazdasági főfelügyelő ugyanis belátta, hogy Arad közönségének létérdeke, hogy a város közelében levő egyetlen alkalmas legelő ne kerüljön magán kezekbe, mert ezzel a város gazdájának kálattállománya, veszélyben forog. Beju János ebben az irányban előterjesztést tett a belügyminisztériumnak és valószínű, hogy a minisztérium döntése az lesz, hogy hatályon kívül helyezi a kisorsajátító bizottság döntését, amely a lipovai erdőigazgatóság tisztviselőinek utalta ki a 180 hold legelőt.

Nincs járvány Aradon.

(A kutyairtas kudarca.)

Arad város egészségügyi bizottsága ma délután 5 órakor a városi orvosi hivatal helyiségében ülést tartott. Dr. Cucu Vazul városi főorvos beszámolt Arad város egészségügyi helyzetéről és örömmel állapította meg, hogy csak egyetlen flekkifusz eset történt és a járvány elterjedését sikerült preventív intézkedésekkel idejekorán elejét venni. Általában a járványos betegségek csak ritkán fordulnak elő Aradon. A városi mérnöki hivatal gyár- és műhelynyitási kérvényt terjesztett az orvosi hivatal elé megvizsgálás céljából, hogy a kért helyiségek higiénikus szempontból megfelelnek-e gyár- és műhely céljaira. A megejtett vizsgálat alapján a bizottság engedélyezte a helyiségek elfoglalását.

Majd a kutyairtasról került szó. A beérkezett jelentések szerint a mérgezett kolbással való kutyairtas nem járt azzal az eredménnyel, amelyet reméltek. A kutyák irtásával megbízott emberek bejelentették, hogy a kutyák nagyrésze undorral fordul el az odadobott sztrichininnel mérgezett kolbásztól. Valószínű, hogy a kutyairtasra valami más radikálisabb módszert kell kitalálni. Az ülés hat óra után ért véget.

Románia közvetíti a békét.

(Az antant hajói Szmirna előtt. — Nem lesz török-görög összeütközés.)

Párisból jelentik: A párisi meg hatalmazott török miniszter tegnap hirtelen elutazott a francia fővárosból. Illetékes helyen kijelentették, hogy a török miniszter csak szabadságra ment, amelynek letelével visszajön Párisba. A sajtó Izmed pasa bucuresti tárgyalásival hosszasan foglalkozik. A Journal de Debats a következőket írja: Bratianu miniszterelnök a napokban hosszas tanácskozást folytatott az éppen Bucarestben tartózkodó Izmed pasával. A román miniszterelnök tárgyalásairól részletesen tájékoztatta az angol, francia és olasz meghatalmazottakat.

Irodalom, művészet

Szindarab és szabószámla.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Színház legközelebbi külföldi ujdonsága Dario Nicodemi darabja. Az *Arnyék* lesz. A híres francia szerző előkelő miliót hoz s nem első eset, hogy a színház az utolsó években programjára vett egy-egy mai környezetben játszó úgy nevezett szalondarabot. Előadásáról azonban mégis mindig le kellett mondani. Legutóbb *Márkus* Emiliával, a modern asszony bonyolult lelkiségének legkiválóbb legszínesebb művésznőjével terveztek ilyen bemutatást, de ez is lemaradt. Az ok mindig ugyanaz: a szabószámlák mérhetetlen, égbenyülő létrája. Színpadon a nagy világi hölgy, ha szerepe illúziót akarja feláldozni, három különböző helyen játszó felvonásban annyiszor tartozik átöltözni, annyiféle selmet, prémet, csipkét, fátyolt, kalapot, cipőt és minden egyéb drága holmit tartozik fogsztani, hogy a színház inkább meggondolja magát: Aról szó sem lehet, hogy a drágaság miatt engedelményeket tegyen, a hódítás eszközei nélkül a legnagyobb művészet is béna marad. Ezt éppen maguk a művésznők tudják legjobban s inkább lemondanak a legszebb, legművészebb feladatról, semhogy adósai maradjanak a közönség illúziójának. A régi, híres szalondarabok, a Nemzeti Színház műsorának felejtethetetlen emlékei, az új irodalom hasonló igényű természetével együtt lemaradtak és még hosszú ideig lemaradnak első színházunk színpadáról. Dario Nicodemi új darabja szerencsés kivétel. Előkelő környezetben játszik, de hősnője, a körülrajongott, divatos festő felesége hat óven át betegen fekszik. A nagy toalettek itt elmaradhatnak s ezen az áron jut a Nemzeti Színház közönsége ahhoz a levegőhöz mely eddig is erről a színpadról áradt legzavartalanabban.

* A városi színház heti műsora. Szombat: Aranymadár. B. bérlet. Vasárnap délután: Hazudik a muzsikaszó. Este: Aranymadár. C. bérlet.

* Két napig marad még műsoron a városi színház slágerdarabja: az Aranymadár. Mind a két este premier-szereposztásban kerül színpadra a darab, a címszerepet Horváth Mici, a többi vezetős szerepeket pedig Balogh Böske, Galetta Ferenc és Bányász István alakítja.

A lap meglepéssel kíséri Románia közbenjárását Törökország és a szövetséges államok békéjének helyreállítására.

Párisból jelentik, hogy az antant hadihajói változatlanul Szmirna előtt horgonyoznak és várják kormányaik intézkedéseit.

Londonból jelentik: A Daily Mail konstantinápolyi tudósítója táviratozza, hogy a Marica mentén álló görög hadsereg parancsnokló tábornoka biztosította Harrington parancsnokló angol tábornokot, hogy minden intézkedést megteszt arra, hogy Keletráciában a törökökkel való összetűzést elkerüljék.

* Mérsékelt helyárok mellett kerül színpadra vasárnap délután a nagy sikerű aradi Hazudik a muzsikaszó. A vasárnap délutáni előadás érdekessége lesz, hogy Selmeczi Mihály szerepét először alakítja Bányász István. A többi szerepeket Halmos Mici, Galetta Ferenc és Balogh Böske játszik.

* A Traviata új betanulással hétfő este kerül Aradon színpadra. Kedden este szintén operát, a Faustot tűzte műsorra a színház igazgatósága. Mind a két operában Róna Dezső és Kertész Vilmos tenorista lépnek fel.

* Gárdonyi Géza emlékünnepe az összes erdélyi színházak már megtartották. Az aradi városi színház a jövő hét csütörtökén áldoz a nagy magyar író emlékének. Diszelőadás keretében egyik legkiválóbb színpadi munkáját, a Bort hozza színpadra s az előadás előtt Bérczy Lajos, a Kölcsény-Egyesület főtárosa mond emlékbeszédet az elhunyt íróról. Az előadás jegyeit mérsékeltlen felemeli a színház, hogy Barics Gyula ápolási költségeit abból fedezhessék. A diszelőadás iránt már előre nagy érdeklődés nyilvánul meg.

* Steinitzer és Török fényképészeti szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

* Környe Béla, az élő tenoristák egyik legnagyobbika, e hó 22-én tartja egyetlen hangversenyét Aradon. Jegyelővétel Blochnál.

* Az aradi színtársulat vendégjátékai Lugojon. Az aradi színtársulat néhány hét óta hetenkint háromszor játszik a lugoji (lugosi) színházban. A lugoji magyarság társasléte meg lehetőséget nyújt. A legutóbbi Petőfi-ünnep megmutatta, hogy a lugoji magyarság társadalmi és kulturális életében hajlékony erők lappanganak, amelyek könnyen érvényesülésre indíthatók. Még élénkebben bizonyítja ezt az a fogadtatás, amelyben Lugojon az aradi színtársulat részesül. A színház minden este zsu folásig megtelik. Az operaelőadásokon a kitűnő Grozavescu és Aca de Barbu vendég szerepelnek s ilyenkor a román társadalom legjava is színházban van, a németek pedig rendszeresen látogatják az összes előadásokat. Ezek a magyar színházi előadások csak erősítik a kapcsolatot az itteni különböző nemzetbeliek között.

HIREK.

Dálnoki-versek

a Kölcsey-egyesület délutánján.

A Kölcsey-egyesület vasárnap délutáni irodalmi délutánján a műsor irodalmi jellegét Dálnoki-Nagy Lajos úde, bájos versei és Nagy Orbán kitűnő Chantecler-fordítása fogja megadni. A finom hangulatu versek H. Harmath Józsa ismert művészi előadásában kerülnek bemutatásra, míg Rostand nagyszerű művét maga a fordító adja elő. A zenei rész sikerét a bécsi prof. L. Erdstein volt tanítványa, Fetter Irén növendéke: Kaujmann Iza művésznő fogja biztosítani, kinek énekszámait Szelle Károly, az ismert zeneszerző kíséri.

— **Lengyel-litván háborúság.** Kownóból táviratozzák: A lengyelek csapatokat vonnak össze a lengyel-litván határ mentén, hogy a népszövetségi egyezményben megállapított határozat értelmében litván területeket szálljanak meg. Reguláris lengyel csapatok már meg is szállották a semleges zónában levő Puskaruját. A litván kormány a népszövetségi tanácshoz fordult, hogy akadályozza meg a további viszálykodást. Vilnai jelentés szerint a lengyelek megkezdték a Lengyelországnak ítélt semleges zóna megszállását. Az előnyomás során már megtörtént az első lengyel-litván összeütközés Puskaruja mellett, amelynek három sebesültje van.

— **Kinevezés.** Glava Györgyöt, az aradi pénzügyigazgatóság osztályfőnökét a mai nappal a pénzügyminiszter szolgálatvezetővé (chef de serviciului) nevezte ki a VI. rangosztály 3. fizetési fokozatába. Az érdemes és az aradi pénzügyigazgatóság egyik legkitűnőbb főosztályfőnökét ért előléptetés a régi főtanácsosi rangfokozat magasabb osztályának felel meg.

— **Az ügyvédi kamara visszakapja autonómiáját.** Megemlékeztünk arról, hogy dr. Barbur Sever utódjául Moldován Silvius dr. törvényszéki elnököt nevezte ki az igazságügyminiszter az aradi ügyvédi kamara kormánybiztosává. Az új kormánybiztos, mint értesülünk, március második felére tűzi ki a kamarai tisztikar megválasztását és a választások után a kamara visszanyeri autonómiáját.

— **Sajtótermékek bemutatása az ügyészségen.** Az aradi ügyészség a következők közlését kérte: Félreértések elkerülése végett újból közölte a sajtótermékek bemutatására vonatkozó rendelet kivonata: Felhívottnak az összes aradi nyomdák, grafikai intézetek, litografia, hectograf vagy hasonló természetű intézetek, hogy a sajtótörvény 7. §-a alapján kötelesek a náluk megjelent újság, folyóirat, könyv vagy más hasonló természetű füzet, illetve sajtóterméket, legkésőbb a terjesztés időpontjában egy példányban az aradi kir. ügyészségnek kézbesítő könyvel bemutatni utólagos cenzurázás végett. A falragaszok, hirdetések, plakátok, reklámok és más hasonló természetűek előleges cenzura alá esnek. Ennek eljárása: bemutatandó a kefelenyomat, amelyet az illető ügyész saját nevével ellátja. Az ekképp aprobált példány után készített többi példányok már a cenzor nevével jelennek meg, terjesztés előtt azonban a kefelenyomat és a sokszorosított egy példány újból bemutatandó és csak aprobálás után terjeszthető. Felhívottnak a sokszorosító intézetek a

sajtótörvény 5. §-ába előírt kötelekre; nemkülönben ugyanezen szakaszban foglalt kivételekre. Az ez ellen vétők a sajtótörvény idevonatkozó szakaszai alapján lesznek felelősségre vonva. Parchetul Tribunalului Arad.

— **Báró Korányi párisi magyar követ.** Budapestről táviratozzák: Báró Korányi Frigyes volt pénzügyminisztert a közeljövőben kinevezik párisi követté. Ezért a volt miniszter távozásával, aki képviselő is volt, az egységspárt a megüresedő kerület mandátumára gróf Klebelsberg Kunó kultuszminisztert, az októbristák vagy gróf Batthyány Tivadart vagy Nagy Vincét, a liberális ellenzék pedig Fenyő Miksát, a Gyáriparosok Országos Szövetségének az elnökét jelöli.

— **Házasság.** Bodea Titi és Popoviciu Fülöp szombaton este hat óra körül tartják esküvőjüket az aradi görög keleti székesegyházban.

— **Amerika nem enged el adósságot.** Washingtonból jelentik: Lodge gazdasági tanácsos kijelentette, hogy örömmel üdvözi az angol-amerikai államadóssági egyezményt azzal a megjegyzéssel, hogy Amerika nem gondol arra, hogy egyes államok adósságát elengedje, hanem ragaszkodik azok visszafizetéséhez.

— **A magyar-cseh tárgyalások.** Budapestről táviratozzák: A már régebben huzódó cseh-magyar gazdasági tárgyalásokat február huszadikán folytatják.

— **Lemondott a városi főkerétesz.** Jánossy János, Arad város főkerétesze, aki évek óta állott a város szolgálatában, beadta lemondását. A város vezetősége Raskovitz Istvánt nevezte ki főkeréteszé.

— **Elkészült utlevelék.** Az aradi államrendőrség utlevelosztályán a következők vehetik át utlevelüket: Irkiza Max, Kemény Berta, Schwarz Albert, Covaceviu János, Bodnár Zoltán, Herz Vilmos, Pascu Helén, Szida Miklós, Szücs Helén, Stern Pál és Stetu Romulus.

— **Előadás a Mérnök Egyletben.** Ma este folytatta Neidenbach tanár nagyérdemű előadás sorozatát az Aradi Mérnök- és Építészegyletben. Az ókor érdekes matematikai problémái közül az u. n. delori problema volt soron. A delori jósda oltára teljes kocka alak volt s a jósda az Athénben dühöngő pestis megszűnését tette függővé egy két akkora köbtartalmu kocka oldalhosszánaK meghatározásától. A mélyen gondolkodó görög tudósok javát szolgáltatta harcba e feladat, melynek megoldása természetesen a pestisre befolyással nem bírt, de a matematikának hatalmas lökést adva a gyökvonás műveletéhez vezetett. — Jövő csütörtökön a szög három észre osztása jön sorra, melyre ezúttal is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **A Duna állása normális.** Budapestről táviratozzák: A Duna ma elérte a 4 méteres rendes középmagasságot. Budán és Óbudán az árterületek csaknem teljesen felszabadultak. A vízművek megrongált csatornáját ma fogják megvizsgálni és azt remélik, hogy Budapest vízellátása rövidesen normális lesz.

— **Az Aradi Hajós-Egylet** február hó 18-án megtartandó jelmezestélyre karzatjegyek Kell és Krausz cégnél kaphatók.

Adóvégrehajtó egy aradi kávéházban.

(A vitás városi fogyasztási adó. — Minden jó, ha jó a vége.)

Ma délelőtt a Vadászkiút kávéházban megjelent egy városi adóvégrehajtó két tisztviselő kíséretében és Rosenfeld Viktortól, a kávéház volt bérletjéről kérték, hogy a városi fogyasztási adót, 59 ezer leit fizesse ki. Rosenfeld kijelentette, hogy az összeget jogtalanul követelik, mert az ügy a törvényszék előtt van. A végrehajtó ezt nem vette tudomásul és hangsúlyozta, hogy ő nem törődik ezzel és lefoglal mindent. Rosenfeld ez ellen tiltakozott és azt mondta, hogy a kávéház már nem az övé és a benne levő holmikát már tegnapelőtt átadta az új tulajdonosnak. A végrehajtó sem Rosenfeldre, sem az új tulajdonosra nem hallgatott és a hatósági közegeket utasította, hogy szedjék össze a kávéházi felszereléseket. A kasszáról leszedték az összes nikkel- és rézedényeket, a kis cukortálakat, a konyhából kihordták a konyhaedényeket és mind egy hatalmas ponyvára helyezték. Így a kávéház forgalma teljesen megakadt.

Rosenfeld Viktor munkatársunknak kijelentette, hogy a város

— **Vád alatt a pécsi forradalmárok.** Pécsről jelentik: Declava pécsi királyi ügyész elkészítette vádiratát, amelyben a pécsi Linder-uralom negyvenhét résztvevője ellen emel vádat hatóság elleni erőszak, felségsértés és lázítás büntette miatt. A fővádoltak: a székében levő Hajdu Gyula, Doktor Sándor és Polácsi János.

— **Háromnapos cipész-sztrájk.** Arad két nagyobb cipészüzemében három napos sztrájk volt. A munkások és a tulajdonosok közötti ferenciacák merültek fel, melyeket az aradi munkafelügyelőségnek nem sikerült elsimitania. Az ügy a szigurancára került, ahol Stefanescu komisszár közbenjárására az elmentétek eloszlottak. A munkások tegnap ismét felvették a munkát.

— **Köszönöt.** Az aradi róm. kath. egyházközség vezetősége ez uton is legmelegebb köszönötét fejezi ki az összes nőegyletek elnökségének, a szereplőknek, az élő Újság szerkesztőségének, a felülfizetőknek, Arad társadalmának és általában mindazoknak, kik a f. hó 12-én lefolyt műsoros estély anyagi és erkölcsi sikeréhez hozzájárultak.

— **Hajós-bál rendezése közli,** hogy bálján estélyi ruhában is meg lehet jelenni.

— **Táncmulatság szépségverseny-nyel.** Ghioroc (Gyórokon) a Sieber-féle nagyvendéglőben kedden este kitűnően sikerült táncmulatság zajlott le. Változatosan összeállított műsor mulattatta a közönséget. Műsor után kezdetét vette a tánc, amely reggelig tartott. A szépségverseny díjait a következők nyerték meg: 1. Uksza Lujza (Ghioroc), 2. Lambert Istvánné (Ghioroc), 3. Kiss Andrásné (Arad), 4. Kiss Jánosné (Ghioroc.)

által követelt ötszázalékos fogyasztási adót azért nem fizette meg, mert jogtalanak tartotta. Amikor az állam a 10 százalékos fogyasztási adót követelte, kimondotta, hogy minden más adó megszűnik. A város ennek dacára követelte az 5 százalékos adót. Több aradi kávéháztulajdonos az ügy elintézését a bíróságra bízta.

Martinovics Dénes adóhivatali főnök a következőket közölte munkatársunkkal:

— A Vadászkiút-kávéház bérletje nem akarta a kérdéses adót fizetni és ezért kellett ehhez az eszközöz nyulnunk. A kávéházi berendezést és butorokat már régebben lefoglaltuk. Nem igaz, hogy nincs jogunk ezt az 59 ezer leit behajtani. Ez az ügy már a belügyminisztériumot is megjárta, ahol kimondták, hogy a kávéháznak meg kell fizetniük az 5 százalékos városi adót. Az ügy különben már elintézését nyert, mert Rosenfeld 59 ezer leit helyezett bírói letétbe és így a kávéházi felszerelést feloldottam a zár alól.

— **Bignio Mária temetése.** Bignio Mária temetése ma délután négy órakor folyt le a felső temető halottas házából. A megnyilvánult óriási részvét igazolta azt a szeretetet és tiszteletet, amellyel az elhunyt tanárnőt körülvevtek. Az aradi esperantisták testületileg vettek részt a temetésen. Ferenczy tanár könnyekig megható beszéde után koszorut helyeztet a koporsóra, amelynek szalagján aranybetűkkel ez állott: „Sohasem felejtünk el.” A timisoarai (temesvári) esperantisták megbizottia is részt vett a temetésen, aki egy hatalmas, élő rózsából készített koszorúval áldozott az elhunyt emlékének.

— **Haladás előadás** ma délután 6 órakor a Kulturpalota fűtött nagytermében. A rendezőség az előadást Barics Gyula, a nagybeteg színművész javára tartja. A befolyt összeget gyógykezelési költségeinek hozzájárulására fordítják.

— **Sikkasztó postamester.** Zerindul-maren (Nagyzerinden) megállapították, hogy Klinton Gábor postamester a hivatalos pénzből 7867 leit elsikkasztott. A postamestert, aki egyébként iszákos ember hírében áll, letartóztatták és beszállították az aradi ügyészség fogházába.

— **Gyanus haláleset.** Codrean Demeter siclaui (siklói) gazda két hónappal ezelőtt elhunyt. Halálának körülményeiről gyanus verziók merültek fel és ezek alapján az aradi ügyészség a hulla exhumálása iránt tett előterjesztést.

— **Vasárnap délelőtt 11 órakor** az Apolló színházban nagyszerű sportmeglepetése lesz Arad közönségének. A jelenleg itt időző birkózó társaság több tagja boxversenyt rendez, a melynek fő érdekessége az lesz, hogy nem előre meghatározott menetben lesz, hanem minden box-match a végkimerülésig, illetve az ugynevezett knock-out-ig, leütésig folyik.

— „Olla” gummi minden gyógy-szertárban és drogáriában kapható.

Báró Jósika Samu a Népek Ligájában. A Népek Ligájának többi alosztálya mellett van egy „Interparlamentáris szövetség” című alosztálya, amelyben minden ország képviselve van. Románia is küldött képviselőt. Az Adevárul értesítése szerint Románia képviselője báró Jósika Samu lesz. A magyarság teljes megnyugvással vesz tudomást e megbízatásról.

Renan Ernő százéves emlékünnepe. A múlt század 23-ik éve sok nagy embert adott a világnak, akiknek századik születési évfordulóját most ünneplik. Petőfi, Madách, Pasteur, Renan, Jenner világhírű írók, tudósok és feltalálók jubileumát ünnepli az egész művelt emberiség. A franciák most készülnek Renan Ernő a „Jézus élete” c. világhírű írójának jubileumára, amely Párisban február 27-én, 28-án és március 1-5-ő napján fog megtartatni s amelynek programját most állapították meg. Az ünnepségen Anglia, Belgium, Spanyolország, Amerika, Hollandia, Olasz, és Svédország, Svájc, Norvégia képviselteti magát. Az ünnepélyek nagy része a Sorbonneon fog lefolyni, a nagy fogadó ünnepély pedig a College de Franceon lesz, a Közfarsaság elnökeinek s a Kormányának részvételeivel.

Tisztviselő-lakások a repülőtéren. Arad város tanácsa arra kérte a hadügyminisztert, engedje meg, hogy az osztrák-magyar hadsereg által a repülőtéren épített harakokat tisztviselői lakások céljaira használhassa fel. Arról értesülünk, hogy a hadügyminiszter a kérelmet teljesítette. Így módon mintegy 300 család jut legközelebb lakáshoz.

A Ganz-gyár beszüntette üzemét. Budapestről táviratozzák, hogy több budapesti vasgyár ma megszüntette az üzemét, mert részleges sztrájk tört ki a gyárakban. Többek között a Ganz-gyár is szünetelteti emiatt az üzemét. Az üzembeszüntetés rajta kívül még mintegy tizenöt gyárban következett be. A gyárvezetőségek azt hangoztatják, hogy február ötödikén tizenöt százalékkal javították a munkások béreit és most már nem bírják a további emelést. Az üzembeszüntetés miatt 6 ezer munkás vesztette el a kenyérét.

A behozatal és kivitel szabályai. Ezen a címen most jelent meg dr. Papp János oradea-marei (nagyváradi) kamarai titkár tollából az első magyar nyelvű munka, amely könnyen áttekinthető módon közli az exportra és importra vonatkozó összes érvényben lévő törvényes és rendeleti intézkedéseket szakszerű magyarázatokkal, az összes kiviteli és behozatali vámdíjakat és illetékeket, az importálni és exportálni szabad és tilos áruk betűsoros táblázatát, a teljes vámtörvényt, stb. A vállalatoknak nélkülözhetetlen vaskos kötet megrendelhető a szerzőnél (Nagyvárad, Kereskedelmi és Ipar-kamara) 50 lei előzetes beküldése mellett.

Rendőri hírek. Lakatos István feljelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap este a lakásába behatoltak és onnan nagymennyiségű zsirt loptak el. — Baksa Jánosétól nagy összegű pénzt loptak el tegnap délután. A rendőrség megindította a

nyomozást. — A szombaton tartott CFR. táncestélyen valaki elveszített egy ezüstkarcsatot. A karcsatt a rendőrségen van, ahol azt az igazolt tulajdonosa átveheti.

Adós, fizess! Kalocsai Agoston ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen Herz István ellen. A feljelentésben elmondja Kalocsai, hogy Herz Istvántól nemrég 300 leit kért kölcsön. Herz több ízben követelte vissza a kölcsönadott pénzt, amelyet azonban még nem tudott megfizetni. Tegnap este Herz berontott lakásába, ütlegetni kezdte és életveszélyes fenyegetések között követelte a 300 lei visszafizetését. Kalocsai átadta neki a 300 leit. Ma azután feljelentette Herzet magánlakásért és életveszélyes fenyegetésért.

Német revans-szellem.
(Általános bányász-sztrájk Franciaországban?)

Párisból táviratozzák: A szenátus ma kezdte meg a katonai reformjavaslat tárgyalását. A javaslat előadója beszédében azt igyekezett bizonyítani, hogy Németország teljességében a revans szelleműl van áthatva és különböző módokon ismét felállíthatja régi hadseregét. Hangoztatta, hogy a Franciaország elleni gyűlöletük nyíltan is kifejezésre jut, amiért elengedhetetlennek tartja, hogy Franciaország hadserege ma még inkább, mint valaha, túlszárnyalja a német hadsereget. Néhány szenátor az egy éves katonai szolgálat mellett foglal állást.

Essenből táviratozzák, hogy tiltakozás jeléül a németek ma bezárták a városházát. Erre a franciák több száz főnyi katonasággal és páncélos autókkal megszállították azt, majd később az eseni városi színházat is. A színházat azért szállították meg, mert a németek a francia megszálló tisztek lakóhelyét a Kaiserhofot nem akarják kivilágítani. A francia megszállók az utóbbi időben számos fenyegető levelet kaptak, a melyekből arra következtetnek, hogy a német lakosság ellenük meglepetésszerű csinyre készül.

Frankfurtból táviratozzák, hogy a sztrájkoló német bányamunkások és a francia bányagazgatók között a tárgyalások meghiúsultak és ezért a franciák által már régebben megszállás alatt tartott Saar-vidéken tovább tart a bányász-sztrájk.

Párisi jelentés szerint a francia bányamunkásság körében folyton erősödik a sztrájkmozgalom és emiatt egyes femipari üzemek üzembeszüntetésre kényszerültek. A központi munkástanács egyelőre elvetette a kommunisták általános sztrájkjéről szóló javaslatát. A sztrájk miatt Lotharingiában, az új francia tartományban, mindjobban érezhető a szénhiány. A kommunista szénbányamunkások elhatározták, hogy pénteken proklamálják az általános sztrájkot. A szociáldemokraták azonban még tárgyalnak a kormánnyal.

Aradi orvos lakáskálváriája.

(A harmadik lakás, amelybe nem tud beköltözni.)

Tgy aradi gyermekorvos lakáskálváriája a szóbeszéd tárgya ma Aradon. Dr. Dohány Sándor gyermekorvos hosszas utánjárásra egy szerény kis szobát kapott a Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 22. szám alatt. Majdnem egy esztendeig rendelt ehben a szobában, amikor a lakáshivatal az egész lakást dr. Dohány szobájával együtt Marinescu határrendőrfőnöknek utalta ki. Ugyanakkor dr. Dohány egy másik lakást kérvényezett meg, amelynek tulajdonosa hónapokon keresztül távol volt Aradtól, a butorait azonban a lakásában tartotta. A lakásbizottság kiutalta az orvosnak a kért lakást, amelyet dr. Dohány a bizottság engedélyével rendőri karhatalommal elrekviráltatott magának. Az elrekvirált lakás régi tulajdonosa azonban vissza akart térni Aradra és ezért a helygymnizsteriumnál megfellebbezte a

lakásbizottság döntését. A helygymnizsteriumtól tegnapelőtt érkezett le a végzés, amely a lakást a régi tulajdonosának adja vissza és az orvos azonnali kilakoltatását rendelte el. A lakáshivatal dr. Doháynak két másik szobát utalt amelyek a tulajdonosa csakis butorozva akar átengedni. Dr. Dohány ma teljesen lakás nélkül áll, mert a részére kiutalt két szobát kénytelen orvosi rendelőknek és városzobának felhasználni. Így is nagy nehézségei vannak, mert képtelen elhelyezni a már butorozott szobában a városzoba és a rendelőhelyiség butorzatát. Dr. Dohány azzal a kéréssel fordult a lakáshivatalhoz, hogy utaljon ki a számára lakást és rendelje el, hogy városzobájából és rendelőjéből a főbérlo butorait kirakthassa. A lakásbizottság legközelebb tárgyalja dr. Dohány Sándor kérését.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 16.) Dollár 225, márka 0.0150, szokol 6.40, dinár 2.20, francia frank 13.50, magyar korona 0.08. Kifizetések: Budapest 13.50, Bécs 320, Berlin 0.0125, Prága 6.50.

Bucurestli tőzsdezárlat. (Február 16.) Kifizetések: Páris 13.25, Berlin 0.0105, London 1030, Newyork 219, Milano 10.55, Zürich 41.75, Bécs 0.003050, Prága 6.50, Budapest 0.0825. Valuták: Napoleon 770, márka 0.0150, léva 1.15, török lira 1.20, angol font 1000, francia frank 13.60, svájci frank 41, lira 10.50, drachma 2.40, dinár 1.95, dollár 224, lengyel márka 0.0065, osztrák korona 0.0031, magyar korona 0.0750, szokol 6.40.

Zürichi nyitás. (Február 16.) Berlin 0.0275, Newyork 533, London 2498, Páris 32.10, Milano 25.5750, Prága 15.7750, Budapest 0.20, Belgrád 5.20, Varsó 0.0125, Bécs 0.007450, bélyegzett 0.0075.

Zürichi zárlat. (Február 16.) Berlin 0.03, Amsterdam 210.75, Newyork 533.25, London 2497, Páris 32.25, Milano 25.55, Prága 15.75, Budapest 0.20, Belgrád 5.1750, Bucuresti 2.47, Varsó 0.0130, Bécs 0.007450, bélyegzett 0.0075.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 16.) Napoleon 10.000, angol font 12475—12775, dollár 2670—2745, francia frank 161.25—171.25, lira 127.75—133.75, márka 0.15—16, osztrák korona 0.0375—3.95, leu 12.50—13.50, szokol 79—83, svájci frank 500—520, dinár 26—28, lengyel márka 0.06—7, léva 15—16, hollandi forint 1045—1089.

Bécsi hivatalos jegyzések. Február 16.) Prága 2110, Belgrád 682, Budapest 26.50, Varsó 1.70, Milano 3415, Bucuresti 330, London 333500, Newyork 71325, Páris 4300, Zürich 13375, Berlin 4.10, Amsterdam 18175.

A hetipiac árai. A mai hetipiac forgalma elég élénk volt, csak nagyon kevés lisztet hoztak a piacra. A tojás ára ismét drágább lett, ma 1—1.10 leuért árusították. Csirke párja 40—60 lei volt. A nullás liszt 7, közliszt 6, kenyérliszt 4.50—5 lei különként. Kukorica 320—330, árpa 320—330, rozs 320—330, korpá

250—260 lei mázsánként. Marha élőszulyban 8—11, borjú 13—14, sertés 30—32 lei volt kilogrammonként.

Mozi.

A borzalmak utja, nagyhatalú Dorian-film szombaton kerül először színre az Apollóban. A regényes történet, amelynek vezető női szerepét Lucy Doraine a Sodomia és Gomorha páratlanul nagy sikereket aratott hősnője játsza, megkapó színekkel festi meg egy szegény becsületes leány tragikus szomorú élettörténetét, akit főképpen elzúllott bátyja dönt sok-sok szerencsétlenségbe. Páratlanul érdekes jelenete a drámának, amikor tűz támad a robozó vonaton s a veszedelem hirtelen gyorsasággal átterjed az összes személykocsikra s rövidesen az egész száguldó gyorsvonat lánghaborul. A film felvételénél a vasuti kocsik tényleg felgyúltak s így a kép valóságos vasutégést mutat be. Ez a hatalmas művészi hatású filmdráma kerül színre az esti 9 órai előadás is, amikor a közönség lázas izgalmai közepette folytatódnak a mindinkább érdekessé váló hirközversenyek: naponta négy pár küzd a dicsőséért és az elsőségért.

Tévelygések a címe annak az igen érdekes témájú és tendenciájú munkádrámának, amely szombaton kerül bemutatásra az Urániában. A filmjáték, amely Heimenn Rudolf munkája s amelynek főszerepét a világszerte ismert és híres filmművész Harry Liedke játsza rendkívül izgató és nagyhatású s főként azért s igen érdekes és értékes, mert az igazságot szögezve azt, hogy a tőke és a munka nem arra való, hogy az egymás megsemmisítésére törvön, hanem arra, hogy megértsék egymást és közös erővel minden munkájukkal a közjó javára érvényesítsék. A kiváló filmdráma szombattól keddig marad az Uránia műsorán.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.

Cenzurati
Dr. V. MARCOVICI

Dorian-film. LUCY DO-
RAINE a főszerepben.

Borzalmak utja.

Regényes történet ma
szombaton az

Apolloban

Dorian-film. HENNY PORTEN és
HARRY LIEDTKE a főszerepben.

Tévelygések.

Nagyhatású filmjáték
ma szombaton az

Urániában

A németek elvesztették ügyüket

(Degoutte francia tábornok nyilatkozata.)

Düsseldorfból jelentik: Az amszterdami Telegraph munkatársa bejelentést folytatott Degoutte francia tábornokkal, aki a Ruhr-vidéket megszállva tartó csapatok főparancsnoka. A tábornok annak a véleményének adott kifejezést, hogy a németek nem sokáig fogják bírni az ellenállást és kénytelenek lesznek megadni magukat.

— Egy ideig még számolnunk kell az ellenállással, — mondotta Degoutte, — de majd észbekapnak, mert a hosszas küzdelemben belepustulna Németország. A nagyiparosok közül Stinnes és Krupp külföldre utaztak, mert a helyzetet reménytelennek látják. Máris érzik a német önfeladás kinos következményeit. Százával utasították ki a megszállott területeiről az elégedetlenkedő hivatalnokokat, vasutasokat és munkásokat, akik most nem tudnak mitévők lenni.

Arra a kérdésre, hogy meddig tarthat még a megszállás, a tábornok azt felelte, hogyha a németek ezer évig nem fizetnek, akkor ők ezer évig maradnak ott. Hogy mit kellene tenni a németeknek, arra a tábornok kijelentette:

— Ismerjék el, hogy az ügyet elvesztették. A párisi német ügyvivő jelentse ki, hogy Kormányja belátja a helyzet tarthatatlanságát.

Berlinből jelentik: Degoutte francia tábornok nyilatkozatára itteni illetékes helyen csak annyit jegyeznek meg, hogy Krupp még mindig Essenben van és naponta szorgalmasan látogatja telepeit.

Párisból jelentik: Politikai körökben számítanak arra, hogyha az angolok átengedik a franciáknak a kölni vasutat, ennek fejében jelentékeny engedményeket követelnek. A párisi Radio ügynökség tudni véli, hogy a német kormányának nincsen ellenvetése, ha az angol megszállók vasutvonalaiakra francia vonatokat bocsátanak, mert tisztában van Anglia kényes helyzetével.

Kölnből jelentik: Az angol zónában akcióba léptek a franciák. Két francia tankgőzös a kölni kikötőben lefoglalt több német szénuszályt. A vásárcsarnokban francia katonák angol rendőrtiszt segítségével élelmiszert rekviráltak.

Londonból jelentik: A francia megbízott tárgyalásairól beavatott körökben azt tudják, hogy az angolok hajlandók a durer-trieri vasutvonalat a hálózattal együtt

átengedni a franciáknak, amivel az angol megszállott terület képe teljesen megváltoznék. Kormánytényezők még mindig azon az állásponton vannak, hogy egyrészt nem akarják feladni az angol semlegességet, másrészt nem akarnak elkövetni oly cselekedetet, amelylyel a németeket esetleg bátorítanák.

Gyilkosság egy lóért.

(Borzalmas lelet a palakban.)

Borzalmas gyilkosságot fedezett fel a timisoarai (temesvári) rendőrség egy városvegi korcsmáros segítségével. Egy korcsmáros azt a bizalmas értesítést küldte a rendőrségnek, hogy korcsmájában egy ember tartózkodik, aki járlat nélkül akarja eladni a lovát. Erre két rendőrtiszt ment ki a korcsmába és igazolásra szólították fel az embert, aki azt mondotta, hogy Fejős Gábornak hívják és Nagyszalontára való. Arra a kérdésre, hogy miért nincsen a lováról járata, azt válaszolta, hogy azért nem hozta el magával, mert Eugosra indult még egy másik lovat venni, tehát nem szándékozik ezt eladni, de közben ellopták a lóvásárlásra szánt 10 ezer leiel, nem maradt pénze és ezért akarta a lovát-kocsiját eladni. A kihallgatás során azután azt vallotta, hogy a valódi nevének és lakóhelyének mondotta ugyan be, de most Magyarországról szökött át.

Egy detektívönök, amikor jobban megvizsgálta a gyanús ember kocsiját, annak az oldalán vérvonásokat talált, amelyekhez hajszálak voltak tapadva. Amikor ezt megmutatták az állítólagos Fejősnek, bevallotta, hogy nem is ez a valódi neve és a kocsijához, lóhoz gyilkosság útján jutott. A most már megtört ember bevallotta, hogy Moldován Józsefnek hívják. Magyarországról szökött át és Szalontán Fejősékhez kopogtatott be. Azoknak elmondotta, hogy nincsenek irásai, tehát kérte őket, hogy szerezzenek neki, mert Bucarestbe akar menni munkát keresni. Fejősék vagy egy hétig rejtegették s akkor kijelentették neki, hogy igazolványokat nem tudnak szerezni. Erre ő rábeszélte Fejős Sándort, aki szegény ember, hogy szökjék át vele Magyarországra és az utat a kocsiján tegyék meg. Fejős annál is inkább ráállott, mert a közeljövőben be kellett volna vonulnia katonának.

Együtt jöttek Aradra kocsival s innen azután rövid időzés után azal mentek tovább, hogy majd egy vásáron eladják a lovat, kocsit. Ut-

közben azonban Moldován összeveszett Fejőssel, aki unta már az ide-oda kocikázást. Veszekedés közben felkapta a kocsiját és azzal fejszét és azzal fejbevégtá Fejőst. Ezután még háromszor fejbevégtá az éles fejszével utitársát, azután megállította a kocsit és az Orcyfalva határában levő patakba dobta a haldokló embert és a fejszét is mellé hajtotta. Azután egy zsákkal lemosta a kocsiról a vért és továbbfolytatta az utat. A valomás után a két rendőrtiszt autóra ült Moldovánnal és kimentek a helyszínére, ahol a patak szélén félig a vízben megtalálták a hullát és mellette a fejszét. A holttest fején négy hatalmas seb tátongott. Az éles fejsze az áldozat sapkáját is keresztülvágta és az egyik füle is le van metszve. A hullát beszállították a szentandrási temető hullaházába. Moldovánt azután visszavitték Timisoarára és beszállították az ügyészség fogházába. A gyilkos nőtlen, míg az áldozatnak négy kis gyermeke van.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

Miután feleségemtől szül. Ketykó Mariskától különváltan élek, az ő adósságait senkinek ki nem fizetem.

Arad, 1923. febr. 16.

13060

Popper Jenő.

Gurahonfi erdőüzemünkhöz keresünk

azonnali belépésre

nyugdíjas

vasutas-pályafelügyelőt

Ajánlatok Hazai Fatermeiő Részvénytársasághoz Arad. a nyújtandók be. 781

4-6 szobából álló irodahelyiséget

keresünk

13060

belvárosban

a közelhónapokban való beköltözésre. Cim: KELET hírlapiroda.

Helybeli bank

ügyes gépirót vagy gépirónót

keres levelezésre, ki lehetőleg a német nyelvet is bírja, azonnali belépésre. Megkeresések eddigi működés megjelölésével „Bank” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 13854

„Reclama” No. 2766.
Teljesítőképes parafadugaszgyár keres
agilis 772

képviselőt

Arad részére.

Ajánlatokat „C. R. 8925” jellege alatt Haasensteln és Vogler hirdető irodába kérünk Budapest, V., Dorottya-utca 11.

Porcellánkereskedők, vendéglősök, korházak, internátusok és nagyobb háztartások figyelmébe!

Nagymennyiségű fehér használati

porcellánedény

kerül eladásra igen előnyös áron e hó végéig! 13059

Szántó Dezső

Arad. Str. Consistoriului (Batthányi-u.) 30. Fischer Eliz palota.

„KALLA”

halkonszervek a legjobbak

Minden doboz „KALLA” felírással ellátva. 18751

Mindenütt kaphatók!

ARADI raktár vezérlőtanácsnoknak

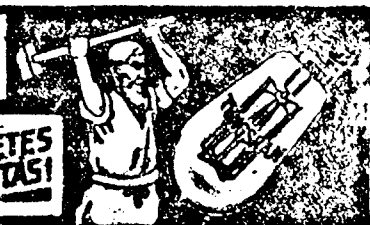
FISCHER MARZELL, ARAD

Str. Unirei 10. 2

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSBABB ÉS A LEGGAZDASÁGOSABB TÖRÉTES VILÁSTÁSI

Az árak állandó emelkedő tendenciája dacára V. Missir Fii & Co. S.A.

az előre haladott szezon és az 10% utolsó farsangra való tekintettel 10% engedményt ad az összes cikkekből. :: JANCOVICI.

Készorukat legszebb kivitelben azonnal szállít „Chrysantheme“ virágszalón. Vadászkerettel szemben. 18745

Apró hirdetések.

Levelezés.

„HAZASSAG“ jellegre levél van a kiadóban. 789

Alkalmazás.

JÓLFOZÓ szakosnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim. a kiadóban. 4000

SZÖNYEGKÉSZÍTÉSHEZ tanuló lányok jó fizetéssel felvétetnek Fischer Eliz-palota, Posodion. 748

SZOPTATÓS DADA helyet keres kis gyermekével együtt. Cim: Bulev. Carol (Erzsébet-körút) 37. földsz. 3. 769

MEGBIZHATÓ leányt, vagy asszonyt azonnalra keresek félt éves gyermekemhez. Dunajecz, Strada Rusu Sirianu (Aulich-utca) 8. 13192

KIS családnak főzni tudó mindenek jó fizetéssel felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13192

FOZÉSHEZ értő mindenek leány kis háztartásba kerestetik. Strada 29. Decemvrie (Hasszinger-utca) 5. 785

Vétel és eladás.

ELADÓ EGY BÖRFEDELES (FIACER) HINTÓ KOCSI. STR. COSBUC (WESSELENYI-UTCA) 45. 782

TIZENKÉT személyes kávé asztalterítő, függönyök, Göre Dopp, Amastigmat, Dagor fényképező gép, antik fedeles pohár, majolika, kúciacs, szmirna szőnyegek, ezüst leveses és tejmejtő kanalak, szobrok, bronz falidiszek s egyéb dísz tárgyak, íróasztal stb. eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. szám, I. em. jobb. 1000

PERZSA ebédlőszőnyeg 350X460, sűrűn eladó. Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 51. 780

ZONGORÁKAT, PIANINOKAT, TUKRÓKET, írógépet, iroda berendezést keresünk megvételre. Cim Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

PALISANDER EBÉDLŐ eladó. Cim a kiadóban. 770

URISZORA vadonatúj, elegáns, angol klub bégarniturával eladó. „Salon Artistique“ (Fischer Eliz-palota.) 13576

KERESÜNK megvételre 4-6 lóerős, jókarban levő motorfűrészt tűzfűrészfelülésre. Seidner Bernát és Fia Arad. Strada Bucur (Eötvös-utca) 13. 776

KÉT GARNITURÁ kovácsszerszám nagy tárgyakban, kész kocsi és kocsi stüllek, anyag, jutányos áron azonnal eladó. Calea Bihorului (Nagyvárad-ut) 3. Nied József kovács mester. 783

PERZSAMINTAJU ottomántakaró 2000, 12 személyes karlsbadi kávékészlet, feketekávé-főző, falidiszek, két angol fotel, uriszobagarnitúra, zongorák, fegyver-tokok, bőröndök, szmirna-szőnyegek eladók. Uranus-iroda főpostával szemben. 13002

PÉKEK, VEGYTSZITÓK FIGYELMÉBE! Száraz búkkhasáb tűzifa üzlet felosztás miatt a napi árnál sokkal olcsóbban ki lesz árusítva a „Sylvia“ fetelepen Strada N. Oncu (Schweidel József-utca) 9. 784

NAGY ebédlő szőnyeg 8000 leírt eladó. Comisaió Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20. szám, az udvarban baka. 757

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sűrűn keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst étvessz munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutgy-palota. 13573

IPARVASUTI GŐZMOZDONY, valamint faaszállításra alkalmas iparvasuti kocsikat, 60 cm. nyomtávra abszolút üzembépes állapotban keresek megvételre. Ajánlatokat műszaki leírással és ármegejelöléssel Schönwald Jakab Arad fatermelő címre kérek. 13080

BOSENDORFER ZONGORA 16,000 leírt. teljesen új topolya hálószoza 27,000 leírt ajánlunk megvételre. Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

KÉTTARATU malomberendezés, tüzemképes nyersola motorral, összes felszereléssel 145.000 Leírt sűrűn eladó. Megbizott „Argus“ iroda Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 18414

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11995

JECOMALTIM kellemes ízű, kiváló csont és vérképző, hízaló Vitamin, dus phosphorsavas csukamájolaj. Gyenge, vérszegény, rossz étvágyú gyermekeknek, lábadozóknak, szoptató anyáknak. Dr. Földes Béla gyógyszerháza Arad. 749

Ingatlan.

MOSOTZY-TELEP, Bethlen-utca 9. sz. ház eladó. 779

MAGÁNHÁZ, 4 szobás, papírgyár közelében eladó. Cim Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13781

ELADÓ BIRTOK, Timisoara mellett 270 katasztrális holdas tanya, agrármentes, prima uribirtok, összes élő és holt fűszerezéssel, nagymennyiségű gabona és összes vetőmaggal, takarmánnyal együtt, áron alul sűrűn eladó. Megbizott: „Argus“ ügyvédség, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 18414

KISEBB BÉRHAZ állomás közelében, lakással, 140.000 Leírt eladó. Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 18782

EGY magas földszintes bérház 5 szoba fürdőszoba, cselédszoba, konyha, élel-kamra és üvegezett folyosóból álló lakással, istállóval, kocsiszinnel (autó-garage) eladó. Cim a kiadóban. 658

MAGAN- ÉS BÉRHAZAKAT keresünk megvételre. Cim Savoy-cég. (Kereskedelmi iskola mellett.) 13781

BER- és magánházakat, földkeket, szállítókat, üzemeket keresek megvételre. Komoly vevők vannak. Díjtalan előjegyzés. Hátsz-iroda, Str. Romanului (Zrinyi-utca) 6. szám. 13515

Üzletek.

CIPESZÜZLET belvárosban felszereléssel együtt eladó. Cim: Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

MEGVÉTELRE keresek jobb fűszerüzletet, esetleg házzal együtt vidéken. Ajánlatokat „Kereskedő“ címen Wallinger hirdetője továbbít. 13192

Ellátás.

KÉT szerényebb igényű fiatalember teljes ellátást neyrhet. Cim Wallinger hirdetőjében. 13192

INTELLIGENS házaspár, vagy leány teljes ellátást kaphat. Ugyanott finom ágy-huzat eladó. Cim Kelet hírlapiroda. 13080

Különféle.

EZERJÓFU gyomorellix. pártatlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvtottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szerház Aradon. 10831

RONGYOT megvételre keresünk. Cim a kiadóban. 1000

A „Katonai Strandfürdő“

igazgatósága 1923. évi fürdő-idejnyre, a Strada I. Bratisnu (Weitzer-u.) 1. sz. I. emelet. 2. sz. aifó alatt naponta d. u. 2 órától 4 óráig megkezdí

bérleti előjegyzéseit.

A régi bérlők kabinjai március hó 1-ig fentartanak. 788

Telefon Inter-urban 12-75

Köszönet és kocszot

minden mennyiségben és osztályozásban szállít azonnal és későbbben legolcsóbb bányában Hazai Béla szénagykereskedő Csoj

Perfekt

német, magyar gyors- és gépirónó strazzista,

aki a rövidáru szakmában már működött, nagykereskedőcégnél azonnal felvétetik. Irásbeli ajánlatok „Nagykereskedő“ címre a kiadóhivatalba küldendők 748

ÉRTESÍTÉS! A GRIVITA konzervgyár

Bucuresti, Strada Lánár 95-97.

értesíti t. ügyfeleit, hogy egy új

oros sardella és rollmops szállítmány érkezett, amelyet a következő árakon boasájt áruba: egy 85 és 100 dbos orosz sardella doboz 90.- Lei, egy 50 dbos rollmops dobor 80.- Lei. 752

LICITATIUNE MINUENDA.

In baza incu viintării Revizoratului Scolar din Arad de sub No. 2769-922. se publică concurs pentru inaintare de ofert in scopul renovării edificiului scoala primară de stat din Plescuta pe ziua de 28 Februarie 1923.

Preliminarul de spese opiniat cu suma de Lei 36.580 pertractat de Serviciul de poduri si sosele din Arad sub No. 1009-922.

Proiectul de spese si conditiune le se pot vedea la scoala primară de stat.

Spesele de călătorie nu se restituie. 771

Plescuta, la 14. Februarie 1923.

Julia Fröhlich, m. p. pres. sfatului scolar.

ARLEJTESI HIRDETME NY

Az aradi tanfelügyelőség 2769-1922. számú rendelete alapján a Plescutai nagyhalmági járás állami elemi népiskola épületének kijavítási árlejtési tárgyalását 1923. évi február hó 28-ikára tűzöm ki Plescuta községben.

Az aradi állami építési hivatal 1009-1922. számú átiratával a renoválási költségeket 36580 Leiben állapítja meg.

A költségvetési tervet a plescutai állami elemi népiskola helyiségében megtekinthetők.

A vállalatra jelentkezők utazási költsége nem térítetik vissza.

Plescuta (Peleskefalva), 1923. február 14-én. 771

Fröhlich Gyula, isk. széki elnök.

Közigazgatást,

adóügyet teljesen értő kettő irnok, azonnali alkalmazásra kerestetik Curtici-Aradm. község jegyzősége részére. Román nyelv tudás szóban-írásban megkívántatik. Fizetés havi 800-800 Lei és mellékjövedelemből részesedés. 778

ÖNKÉNTES

ARVERESI HIRDETME NY.

Alulírottak dr. Aczél Oszkár és dr. Raskó Sándor timisoarai ügyvédek ezennel közhírré teszik, hogy több ügyfelük tulajdonát képező ingóságok, u. m.: szőnyegek, festmények, szobrok, butorok, kristályüveg s porcellánservicek, csillárok, ezüstnemiék és ékszerek stb. 1923. február hó 24-én délután 3 óra, február 25-én délelőtt 9 óra és február 26-án délután 3 órai kezdettel Timisoara, Piata Tepes-Vodá (Lenau-tér) 1. sz. alatt (Eisenstädter-ház) nyilvános önkéntes árverésen dr. Malaiu Titus timisoarai közjegyző és az Administratia Financiara kiküldöttjének közbenjöttével eladatni fognak.

Az árverés alá kerülő ingóságok 1923. február 23-án délután 4-5 óra között fentnevezett helyen megtekinthetők.

Vevők a vételáron felül a törvényes vételi illetéket, forgalmi s luxusadót nyomban kifizetni tartoznak. A megvett tárgyak azonnal átveendőek.

Az elárverezendő tárgyak kiállítási áron alul nem adatnak el. 774

Dr. Aczél Oszkár és dr. Raskó Sándor ügyvédek.